

70 lat Wiadomości Ubezpieczeniowych. Od Redakcji

W tym roku „Wiadomości Ubezpieczeniowe” obchodzą swe 70-lecie. Z pewnością ten niebywały jubileusz czasopisma branżowego, najstarszego czasopisma ubezpieczeniowego w Polsce, należy odnotować, przytaczając fakty z jego historii, które mogą zainteresować naszych Czytelników.

Pierwszy numer „Wiadomości Ubezpieczeniowych” ukazał się w czerwcu 1947 roku. W tekście „Od Redakcji”¹ czytamy:

„Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych w nowej naszej rzeczywistości gospodarczej, odgrywający dominującą rolę w dziedzinie ubezpieczeń, przystępuje do wydawania czasopisma ubezpieczeniowego. W ten sposób zostanie wreszcie w naszym piśmiennictwie gospodarczym zapełniona luka, jaką był brak pisma, poświęconego ubezpieczeniom.

Potrzeba ukazywania się takiego wydawnictwa odczuwana jest powszechnie, przede wszystkim wśród najszerszych kół ubezpieczeniowców. Przed wojną PZUW wydawał dwutygodnik „Przewodnik Ubezpieczeniowy”, a związek prywatnych towarzystw ubezpieczeniowych dwumiesięcznik „Przegląd Ubezpieczeniowy”. Obecnie siłą rzeczy miesięcznik nasz obejmuje jakby spuściznę obu tych czasopism. W treści naszego miesięcznika będziemy się starali poruszać wszelkie zagadnienia z teorii i praktyki ubezpieczeniowej, jak również i sprawy związane z akcją zapobiegawczą w najszerszym tego słowa znaczeniu, dawać recenzję publikacji, sprawozdania i przeglądy spraw ubezpieczeniowych zarówno z kraju, jak i z zagranicy. Specjalne uwzględnienie znajdą naturalnie sprawy związane z działalnością PZUW, gdyż czasopismo nasze między innymi musi być jednym ze skutecznych środków kształcenia licznej rzeszy pracowników ubezpieczeniowych, pomocą dla utrzymania wśród nich należytego poziomu wiedzy ubezpieczeniowej, jak również żywym łącznikiem między Centralą Zakładu i wielką siecią jego placówek terenowych.

Wydając po tak długiej przerwie znów czasopismo ubezpieczeniowe, pierwszy numer tego pisma Redakcja poświęca przede wszystkim przemianom dokonany w dziedzinie ubezpieczeń, odbudowie i rozbudowie PZUW, dając zarazem przegląd retrospektywny za lata ubiegłe.”

Warto przytoczyć spis treści pierwszego numeru:

-
1. Postulowano się wtedy określeniem „Komitet Redakcyjny”, nie podając jego składu. Na podstawie opracowania E. Stroiński, *Sześćdziesiąt lat w służbie ubezpieczeń*, „Wiadomości Ubezpieczeniowe” styczeń/luty 2008, s. 68–74 można nie tylko ustalić nazwiska kolejnych redaktorów naczelnych, ale też zapoznać się z wiodącą problematyką poszczególnych numerów.

- *Od Redakcji*;
- *Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych w latach 1939–1945* – Oswald Einfeld;
- *Ubezpieczenia przed wojną i obecnie* – Roman Jabłonowski;
- *Odbudowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w pierwszych dwóch latach powojennych* – Czesław Lubelski;
- *Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych w odbudowie wsi po zniszczeniach wojennych* – Jerzy Sawaszyński;

Recenzje:

- Henryk Keate "Guide to Marine Insurance" – E.M. Władysław Strzelecki;
 - „Matematyka Ubezpieczeniowa” – A.W.;
- Z prasy. Z kraju. Z zagranicy. Z P.Z.U.W.

Statystyka: Stan portfelu P.Z.U.W. w latach 1945–1946.

W latach 1947–1953 „Wiadomości Ubezpieczeniowe” były wydawane jako miesięcznik, przy czym zdarzały się numery podwójne². Ostatni numer „Wiadomości Ubezpieczeniowych” z tego okresu ukazał się w marcu 1953 roku, redakcja skierowała w nim do prenumeratorów następujący komunikat:

„Komunikujemy, że numer niniejszy jest ostatnim numerem wydanym w trybie prenumeraty.

Następne numery „Wiadomości Ubezpieczeniowych” ukazywać się będą jako wewnętrzne pismo PZU.

Prenumeratorzy, którzy wnieśli opłaty za dalsze numery, otrzymają zwrot wpłat.

Urzędy i instytucje, które chciałyby otrzymywać nadal „Wiadomości Ubezpieczeniowe”, proszone są o zgłaszanie zapotrzebowania do Wydziału Ogólnego Zarządu Centralnego PZU – Warszawa, Jasna 2/4.”

W okresie od kwietnia do października 1953 roku nastąpiła przerwa w wydawaniu czasopisma. Wtedy też miała miejsce „tytułarna” przerwa w publikowaniu „Wiadomości Ubezpieczeniowych”. Wydawnictwo stało się bowiem organem wewnętrznym Państwowego Zakładu Ubezpieczeń pod nazwą „Wiadomości Państwowego Zakładu Ubezpieczeń”. Pod tym tytułem wydano piętnaście podwójnych numerów czasopisma.

Do nazwy „Wiadomości Ubezpieczeniowe” powrócono w roku 1957, co wtedy w tekście „Od Redakcji”³ tłumaczono następująco:

„Przed trzema laty, po rocznej przeszło przerwie, zostało wznowione wydawnictwo pisma poświęconego problemom związanym z działalnością i organizacją ubezpieczeń państwowych Polski Ludowej. Wznowionemu czasopismu został nadany charakter organu wewnętrznego Państwowego Zakładu Ubezpieczeń, przeznaczonego do użytku pracowników ubezpieczeniowych. W pierwszych dwu latach głównym zadaniem „Wiadomości PZU” było mobilizowanie załogi do wykonywania systematycznie wzrastających zadań i planów finansowych Zakładu oraz do podnoszenia wydajności pracy. Uzasadniały to przeprowadzane w tych latach kompresje etatów i wydatków osobowych. Zadanie to wpłynęło w sposób wyraźny na tematykę zagadnień omawianych w tym czasie na łamach „Wiadomości PZU”.

2. Przykładowo: w 1947 r. wydano siedem pojedynczych numerów, ale w 1948 r. osiem numerów, w tym cztery podwójne.

3. Postulowano się wtedy określeniem „Kolegium Redakcyjne”, nie podając jego składu.

Zdając sobie w pełni sprawę z jednostronności naszego pisma w tym czasie, nie należy zapominać, że postawione zadanie „Wiadomości PZU” spełniły w sposób możliwie najlepszy, przyczyniając się do rozwoju współzawodnictwa, racjonalizacji oraz wzrostu wydajności pracy w jednostkach organizacyjnych PZU. Z chwilą gdy załoga PZU mogła już poszczycić się poważnymi osiągnięciami w realizacji bieżących zadań Zakładu, obniżeniu kosztów własnych oraz uproszczeniu i usprawnieniu obsługi ubezpieczeń, treść „Wiadomości” musiała ulec zmianie. Następowo to stopniowo i uwydatniało się wyraźniej w ubiegłym roku, gdy rozpoczęliśmy coraz szerzej omawiać ogólne zagadnienia działalności i organizacji ubezpieczeń, zarówno w Polsce jak i zagranicą.

Uchwały VIII Plenum zapoczątkowały rewizję systemu zarządzania naszą gospodarką narodową, usuwanie błędów popełnionych w przeszłości oraz budowę polskiego modelu gospodarczego. Do tej wielkiej akcji włączyły się również ubezpieczenia państwowe. Do opracowania nowej organizacji ubezpieczeń majątkowych i osobowych została powołana specjalna Komisja. (O pracach tej Komisji informujemy Czytelników w dalszej części niniejszego numeru). Celem pracy Komisji jest zaprojektowanie takich zmian w systemie ubezpieczeń państwowych, które organizację i działalność ubezpieczeniową dostosowałyby do potrzeb nowego układu stosunków gospodarczych i zapewniły pełną realizację zadań stawianych ubezpieczeniom majątkowym i osobowym w okresie budowy socjalizmu w naszym kraju. Za zgodą przeto Kierownictwa Zakładu i w porozumieniu z Komisją reorganizacyjną – pismo nasze zostaje z dniem 1 stycznia br. przekształcone na „Wiadomości Ubezpieczeniowe” – miesięcznik dostępny dla wszystkich, którzy interesują się sprawami związanymi z organizacją i rozwojem działalności ubezpieczeniowej w naszym kraju. Zmiana ta wpłynie na rozszerzenie zagadnień ogólnoubezpieczeniowych omawianych na łamach naszego pisma. Nie oznacza to jednak rezygnacji z informowania Czytelników o praktyce i bieżących doświadczeniach ubezpieczeń majątkowych i osobowych w Polsce.

Komitet Redakcyjny stawia sobie zadanie wzbogacenia i urozmaicenia treści nowego pisma, tak ażeby „Wiadomości Ubezpieczeniowe” mogły brać stały i poważny udział w kształtowaniu działalności ubezpieczeniowej i rozwoju ubezpieczeń w kierunku odpowiadającym potrzebom gospodarki narodowej i interesom społeczeństwa.

Komitet Redakcyjny zwraca się przeto do wszystkich Czytelników „Wiadomości Ubezpieczeniowych” z prośbą o pomoc w realizacji nowych zamierzeń. W szczególności Komitet prosi wszystkich naukowców – teoretyków oraz praktyków ubezpieczeniowych – o nadsyłanie nam nadal opracowań, uwag i wniosków na wszelkie tematy wiążące się z działalnością i rozwojem ubezpieczeń majątkowych i osobowych. Tylko w warunkach szerokiej współpracy z Czytelnikami Komitet Redakcyjny będzie w stanie wywiązać się należycie ze swego niewątpliwie trudnego zadania.”

I znowu, warto przytoczyć podział i spis treści pierwszego numeru po odnotowanej przerwie:
DZIAŁ ARTYKUŁOWY

1. *Od Redakcji;*
2. *Budżetowa indemnizacja szkód losowych w mieniu ogólnonarodowym w świetle doświadczeń węgierskich (1950–1956)* – Witold Warkałło;
3. *Niektóre zagadnienia zapobiegania szkodom losowym* – mgr M. Dmochowski;
4. *Stosowanie art. 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 marca 1951 roku w świetle obowiązujących przepisów prawa karnego i cywilnego* – dr Z. Karpiński;
5. *Ubezpieczenie transportów krajowych w Polsce Ludowej na tle ubezpieczenia transportowego w krajach socjalistycznych* – J. Miller;
6. *Pierwszy krok na drodze do reformy ubezpieczeń państwowych* – M.W.;

DYSKUSJE

1. *Na marginesie reorganizacji ubezpieczeń państwowych* – E. Montalbetti;
2. *Planowanie pracy w jednostkach organizacyjnych PZU* – S. Brykalski;
3. *W sprawie obowiązku leczenia chorych zwierząt* – T. Paderewski;

DZIAŁ INSTRUKCYJNY

1. *Szkody „produkcyjne” w świetle orzeczeń państwowych komisji arbitrażowych* – A. Zabierzewski;
 2. *W związku z decentralizacją obsługi świadczeń z ubezpieczeń wypadkowych członków straży pożarnej* – A. Hertel;
 3. *O likwidacji szkód z ubezpieczeń grupowych rodzinnych na wypadek śmierci* – Cz. Mikołajczyk;
- KRONIKA USPRAWNIEŃ KUAP przy ZC PZU – St. B.

PRZEGLĄD USTAWODASTWA ZA LISTOPAD I GRUDZIEŃ 1956 R.

W 1957 roku wydano jedenaście numerów „Wiadomości Ubezpieczeniowych” [z numeracją od 1{31} do 11–12{41–42}] i do 2008 roku czasopismo ukazywało się jako miesięcznik.

Od numeru 4/6 z 1992 roku podawano, że „Wiadomości Ubezpieczeniowe” są wydawnictwem Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń pod patronatem Polskiej Izby Ubezpieczeń. Od numeru 1/2 z 2001 roku „Wiadomości Ubezpieczeniowe” ukazywały się z podtytułem „Teoria i praktyka ubezpieczeń gospodarczych: wydawnictwo Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna”, a od numeru 1 z 2003 roku – „Teoria i praktyka ubezpieczeń: wydawnictwo Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółka Akcyjna przy współpracy merytorycznej Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych”. Od nr 9/10 z 2005 roku wydawcą „Wiadomości Ubezpieczeniowych” jest Polska Izba Ubezpieczeń [w latach 2007 (nr 7/8) do 2015 (nr 4) w ramach powołanego przez nią Centrum Edukacji Ubezpieczeniowej].

Od 2009 roku „Wiadomości Ubezpieczeniowe” są kwartalnikiem, wydawanym z podtytułem: „Nauka dla praktyki”. Od 2013 roku każdy czwarty numer czasopisma był wydawany w języku angielskim jako „Insurance Review: knowledge for practice”.

Od numeru lipcowego (nr 7/8) z 1960 roku podawano skład Komitetu Redakcyjnego (Rady Redakcyjnej i Redakcji) „Wiadomości Ubezpieczeniowych”⁴. Do października (nr 10) 1967 roku redaktorem naczelnym był Edward Montalbetti. Od listopada (nr 11) 1967 roku do grudnia (nr 12) 1975 roku funkcję tę pełnił Marian Brzostek. Od stycznia 1976 roku do grudnia 1981 roku redaktorem naczelnym był Ryszard Szczepaniak. Od stycznia (nr 1) 1982 roku do kwietnia (nr 4) 1985 roku redaktorem naczelnym był Eugeniusz Stroiński. Warto w tym miejscu odnotować, że od lipca 1984 roku Komitet Redakcyjny dzieli się na Radę Redakcyjną i Redakcję. Pierwszym przewodniczącym Rady był Anatol Adamski, a później przez wiele lat Eugeniusz Stroiński. Od maja (nr 5) 1985 roku redaktorem naczelnym był Jan Boczkowski, który funkcję tę pełnił do numeru 4/5/6 z roku 1993. Od numeru 10/11/12 z 1993 roku redaktorem naczelnym „Wiadomości Ubezpieczeniowych” był Edward Szpyra, pełnił tę funkcję do czerwca (nr 5/6) 2003 roku. Od lipca (nr 7/8) 2003 do sierpnia (nr 7/8) 2005 roku redaktorem naczelnym była Barbara Polak. We wrześniu (nr 9/10) 2005 roku

4. Nazwiska redaktorów naczelnych czasopisma z wcześniejszego okresu wymienia E. Stroiński, *Sześćdziesiąt lat ... , op. cit.* W latach 1947–1953 przez krótkie okresy redaktorami naczelnymi „Wiadomości Ubezpieczeniowych” byli kolejno Roman Jabłonowski, Marian Brzostek, Edward Montalbetti, Roman Gawryś. W 1957 r., po przywróceniu nazwy czasopisma, redaktorem naczelnym „Wiadomości Ubezpieczeniowych” został ponownie Edward Montalbetti.

redaktorem naczelnym „Wiadomości Ubezpieczeniowych” został Jerzy Handschke, a przewodniczącym Rady Redakcyjnej – Kazimierz Ortyński. Jerzy Handschke pełnił funkcję redaktora naczelnego do chwili śmierci w grudniu 2013 roku. Od numeru 2 z 2014 roku redaktorem naczelnym „Wiadomości Ubezpieczeniowych” jest Tadeusz Szumlicz.

Odnotowując jubileusz, od pierwszego, przyszlórocznego numeru zamierzamy systematycznie publikować wybrane teksty, które ukazywały się w „Wiadomościach Ubezpieczeniowych” 70, 60, 50, 40 itd. lat temu. Warto będzie przeczytać!

Tadeusz Szumlicz

